

عضو انجمن صنفی مدیران رسانه و شرکت تعاونی مطبوعات کشور

ساحبه‌آهتیار: جمعیت هلال‌احمر جمهوری اسلامی ایران

دفتر مرکزی: تهران، فلکه دوم صادقیه ابتدای بزرگراه جناح کوچه شهید طاهریان، شماره ۲۴

کد پستی: ۱۴۸۱۶۳۳۵۳

فکس: ۴۴۹۵۶۱۰۰

تلفن: ۴۴۹۵۶۱۰۰-۸

چاپ: موسسه جام جم پرنتر برنا

تلفن سازمان آگهی‌ها: ۴۴۹۵۶۱۰۰-۲

سامانه پیامکی: ۰۰۰۶۶۶۶۶۲۰۵

سایت شهروند: www.shahrvand-newspaper.ir

اینستاگرام شهروند: shahrvandonline.ir

شبکه ایکس شهروند: shahrvandonline



- برقرار شدن نخستین مکالمه تلفنی راه دور میان نیویورک و سانفرانسیسکو (۱۹۱۵ میلادی)
- به قدرت رسیدن معمر محمد ایوبمبارق قذافی و انقراض سلسله پادشاهی لیبی (۱۹۷۰ میلادی)
- تصویب طرح انتشار و چاپ فرهنگ لغت دهخدا در مجلس شورای ملی (۱۳۲۴ خورشیدی)
- پیوستن دسته‌هایی از نظامیان رژیم شاه به مردم مسلمان و مبارز ایران (۱۳۵۷ خورشیدی)
- انجام عملیات بیت‌المقدس ۲، برای آزادسازی ارتفاعات ماووت در عراق (۱۳۶۶ خورشیدی)

خاطرات الرجال

ارتشبد حسین فردوست، دوست دوران کودکی محمدرضا پهلوی و رئیس دفتر اطلاعات او، پس از پیروزی انقلاب اسلامی در ایران ماند و خاطرات خود از دوران مجالست با شاه، خاندان و دولتمردان رژیم پهلوی را به رشته تحریر درآورد. خاطرات فردوست تحت عنوان «ظههور و سقوط سلطنت پهلوی» منتشر شده است که در این ستون به تناوب برخی را مرور می‌کنیم.

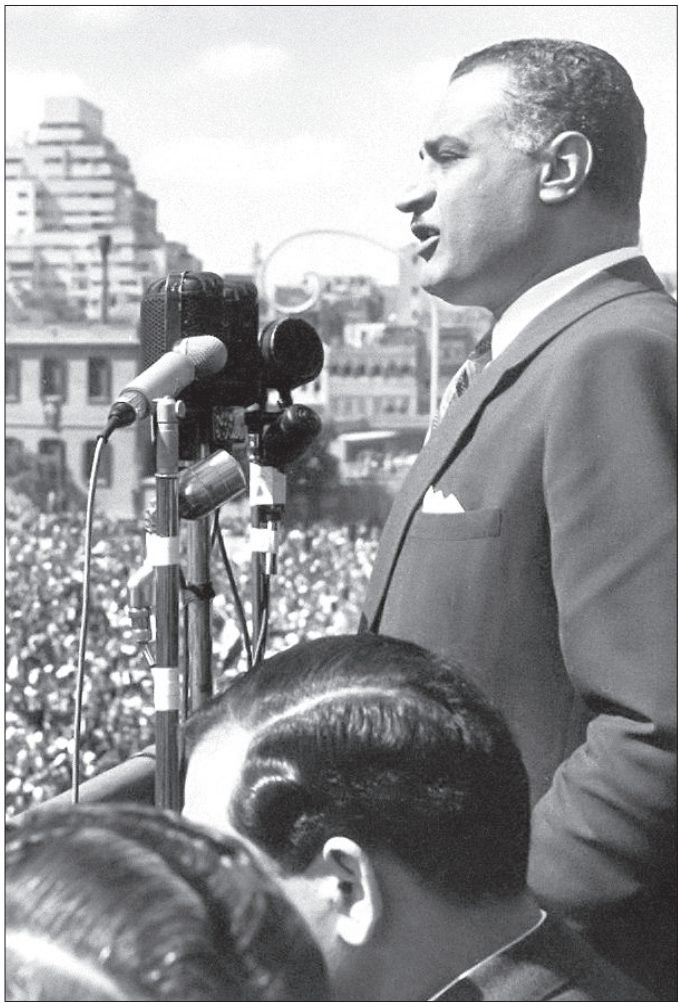
مزه مزه کردن قدرت

دوران سلطنت محمدرضا پهلوی راه، از نظر تحکیم مقام سلطنت و تمرکز قدرت در دست او، می‌توان به چند دوره تقسیم کرد: ۱- از شروع سلطنت تا خروج نیروهای متفقین از ایران. ۲- از خروج نیروهای متفقین تا ۲۸ مرداد ۱۳۳۲. ۳- از ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ تا ترک ایران در ۲۶ دی ۱۳۵۷. در دوره اول، محمدرضا به نیروهای مسلح انگلیس و آمریکا که در ایران حضور داشتند اتکا داشت. ارتش ایران در همان سطح دوران سلطنت رضاخان، ولی با تعداد کمتر (حدود ۷۰ الی ۸۰ هزار نفر) و با انضباط و روحیه بسیار پایین در همان پادگان‌ها مستقر بود، ولی وظیفه خاصی نداشت. پادگان‌هایی که در مناطق متصرفی روس‌ها بودند، به خصوص در تبریز و رضائیه، با مشکلاتی مواجه شدند. طی این مدت محمدرضا تلاش می‌کرد طبق قانون اساسی عمل کند و کار بیشتری هم از او بر نمی‌آمد. ولی فرماندهی کل قوا را بدون تردید از آن خود می‌دانست. به علت رعایت قانون اساسی، منهای مسئله ارتش و محدودیت قدرت، عدم رضایتی از او دیده نمی‌شد.

در چنین وضعی، محمدرضا به حل امور جاری مملکتی اعم از نظامی و غیرنظامی می‌پرداخت و مقاماتی که با او ملاقات می‌کردند راضی بودند. بین مردم حضور می‌یافت و دوستانه با آنان صحبت می‌کرد. در میدان‌های ورزشی اکثر جوانان ورزشکار را می‌شناخت و با آن‌ها خودمانی بود. در زمین‌های اسکی بین صدها نفر ورزش می‌کرد و به خصوص با جوانان خودمانی می‌شد. نخست وزیران مسائل مهم مملکتی را با محمدرضا مطرح می‌کردند، که بیشتر جنبه تشریفاتی داشت. ولی روحیه او بدین سان نماند و هرچه زمان می‌گذشت، توقعش بیشتر می‌شد و به یک نخست وزیر مطیع بیشتر با قوام السلطنه بر سر خودمختاری آذربایجان اختلاف پیدا کرد. در دوره دوم، محمدرضا برگشت آذربایجان به ایران رافتح بزرگی برای خود می‌دانست. از این تاریخ، محمدرضا تغییر اساسی در رفتارش داد و روش حاکمانه به خود گرفت. واقعه آذربایجان تاثیر جدی بر روحیه محمدرضا گذاشت و از این به بعد حاضر به تبعیت از نخست‌وزیر نشد و اختلافاتش با قوام السلطنه تشدید شد. او بعد از سقوط قوام (آذر ۱۳۲۶) نخست‌وزیرانی را که خود را مطیع نشان می‌دادند به مقام رساند. رزم‌آرا هم خود را خیلی مطیع نشان می‌داد. او شخصی بی‌پروا و فوق‌العاده مقام‌پرست بود و از هیچ چیز ایباز نداشت. هم به توده‌های مافکفیانه مربوط بود هم با انگلیس و آمریکا لاس می‌زد. رزم‌آرا نظامی برجسته‌ای بود اما سیاستمدار خوبی نبود. عجول بود و می‌خواست زود به هدفش برسد. هدف او حداکثر قدرت بود.



عکس دیروز



زادروز جمال عبدالناصر رئیس جمهور محبوب مصر

۱۰۶ سال پیش در چنین روزی، برابر ۱۵ ژانویه ۱۹۱۸ میلادی، جمال عبدالناصر، دومین رئیس جمهوری مصر و یکی از رهبران انقلاب ۱۹۵۲ این کشور در شهر اسکندریه به دنیا آمد. ناصر معتقد به نوعی اینترناسیونالیسم و اتحاد میان کشورهای عربی بود و در مسیر این هدف تلاش می‌کرد. او سال ۱۹۵۶ میلادی کانال سوئز را ملی اعلام کرد که منجر به اعلان جنگ هم‌زمان اسرائیل، بریتانیا و فرانسه به مصر شد. او در جریان جنگ سوم اعراب و اسرائیل به سال ۱۹۶۷ میلادی متحمل شکست سختی شد. طی این جنگ بخش قابل توجهی از سرزمین مصر توسط صهیونیست‌ها اشغال شد. این شکست حیثیت داخلی و بین‌المللی ناصر را دچار لطمه شدیدی کرد. جمال عبدالناصر ۲۸ سپتامبر ۱۹۷۰ میلادی، پس از نشست اضطراری سران کشورهای عرب بر اثر سکته قلبی در ۵۲ سالگی درگذشت و به این ترتیب ۱۶ سال حکومت او بر مصر به پایان رسید. در پی این فقدان، موجی از ژئوت مصر و جهان عرب را فراگرفت. در آیین خاکسپاری او در قاهره حدود پنج میلیون نفر شرکت کردند و همه سران کشورهای عربی (منهای ملک فیصل پادشاه عربستان) در این مراسم حضور یافتند.

نگاه روز

رویای همچنان تعبیر نشده دکتر مارتین لوتر کینگ

میلادی توسط کتابخانه کنگره آمریکا در ردیف آثار برجسته فرهنگی و تاریخی ماندگار ایالات متحده قرار گرفت به دلیل استفاده مکرر از جمله «رویایی دارم»، با همین نام در جهان شناخته می‌شود. هرچند پس از گذشت ۶ دهه از آن، به نظر می‌رسد هنوز بخش‌های بسیاری از رویاهای لوتر کینگ با تحقق یافتن فاصله‌ای عمیق دارند.

انفجاری سهمگین که ایالات متحده را سخت تکان داد

مارتین لوتر کینگ جوانی، ۹۵ سال پیش در چنین روزی، برابر ۱۵ ژانویه ۱۹۲۹ میلادی در شهر آتلانتای ایالت جورجیا به دنیا آمد. چیزی که این مرد سیاهپوست را ظرف یک دهه به رهبر جنبش حقوق مدنی آمریکایی‌های آفریقایی‌تبار تبدیل کرد، تبعیض نژادی سیستماتیک در اکثر قریب به اتفاق ایالت‌های آمریکا بود. تبعیضی که در جزئی‌ترین موارد مثل جداسازی محل نشستن سفیدپوستان و سیاهپوستان در اتوبوس‌های شهری نیز به مورد اجرا گذاشته می‌شد. برای منفجر شدن این حجم عظیم از حس تحقیر که در جامعه سیاهپوستان آمریکا انباشته شده بود، تنها یک جرقه کافی بود. زلزله پارکس، زن سیاهپوست اهل آلاباما، با نشستن روی صندلی مخصوص سفیدپوستان در یک اتوبوس شهری نخستین شعله را روشن کرد. بازداشت پارکس توسط پلیس در اول دسامبر ۱۹۵۵ میلادی، طغیان سیاهپوستان سراسر آمریکا را در پی داشت و مارتین لوتر کینگ با به دست گرفتن پرچم این اعتراض‌ها خیلی زود به عنوان لیدر جنبش حقوق مدنی آمریکایی‌های آفریقایی‌تبار در خط مقدم مبارزه با نژادپرست‌ها قرار گرفت. پرچم لوتر کینگ مدت‌هاست بر زمین افتاده، هرچند ادامه اتفاقاتی چون قتل جرج فلویید، عاقبت به ظهور مناسب‌ترین فرد برای برافراشتن مجدد آن خواهد انجامید.



مارتین لوتر کینگ

عکس روز



خیزش مجدد لندن برای غزه

هزاران نفر از ساکنان شهر لندن پایتخت انگلستان در حمایت از مردم فلسطین راهپیمایی کردند. طی این تظاهرات بیش از ۱۷۰۰ مأمور پلیس از مرکز تجاری لندن تا وست مینستر راهپیمایان را زیر نظر داشتند.

دفاع مصر از اسرائیل با سکوت، ناخوشی دیپلمات اسبق و بازتاب آزادی خبرنگاران تا صدور حکم دادگاه

انتقادهای از مداخلات مصر در برابر دروغ‌ها و توسعه‌طلبی رژیم صهیونیستی، واکنش به حال ناخوش دکتر علی اکبر ولایتی سیاستمدار کهنه‌کار و پر مشغله، همچنین بازتاب آزاد شدن دو خبرنگار با قیام وثیقه‌تام و صدور حکم دادگاه تجدید نظر، مطالبی بودند که طی ۲۴ ساعت اخیر اغلب کاربران فضای مجازی به آن‌ها پرداختند.

واکنش به سکوت مصر در برابر اتهامات اسرائیل و شایعه اشغال رفح

بحران غزه در حالی وارد یکصدمین روز خود شد که ارتش اسرائیل خواب اشغال‌کننده رفح یعنی تنها راه ارتباطی مردم غزه با جهان آزاد را در سر می‌پروراند. در همین رابطه سکوت مصر چه در برابر ادعاهای صهیونیست‌ها در دادگاه لاهه و چه در برابر تصمیم رژیم اشغالگر قدس برای اشغال رفح، واکنش کاربران فضای مجازی را به دنبال داشت. در همین خصوص، کاربری با انتشار یک فیلم از مرز مصر و غزه در رفح که با دیواری فلزی و انبوه سیم‌های خاردار محافظت می‌شود، نوشت: «اینجا گذرگاه رفح است، مرزی که مصر برای محافظت از خود در برابر برادران عرب ساکن غزه کشیده است. بعد همین‌ها در اتحادیه عرب و کنفرانس سران اسلامی دیوار حائل اسرائیل با غزه را محکوم می‌کنند.» این میان یک کاربر هم با اشاره به دروغ‌های اسرائیل در دادگاه لاهه، طی پستی توئیتری آورد: «اسرائیل برای شستن گناه خودش پای مصر رو به دادگاه کشید و ادعا می‌کنه این مصر بوده که گذرگاه رفح رو بسته و نمی‌داشته به مردم غزه کمکی برسه. خب چرا مصر نمی‌زنه توی دهن اینا؟!» کاربری هم با اشاره به سوابق درخشان مصر در مبارزه با صهیونیست‌ها نوشت: «اسرائیل در دادگاه لاهه هم نشون داد غاصب با کسی رفاقت ندارد و باز شدن یا نشدن گذرگاه رفح را به گردن مصر انداخت. روزی مصر پرچمدار مبارزه بود، ولی وقتی دست در دست این جنایتکار گذاشت رو سپاه شد.» این میان برخی کاربران هم با انتشار عکس‌های دونفره سیسی و نتانیاها که ظاهر آشنان از روابط گرم و دوستانه دارد، مصر را بازنده این رفاقت خواندند. با اشاره به این موضوع یک کاربر شبکه اجتماعی ایکس با توییت سابق نوشت: «نتانیاها به همین راحتی رئیس جمهور مصر رو فروخت. این تازه اول کاره و حالا مونده تا مصر بفهمه با چه جانوری طرفه. هر چند سازی همدستی با جانی‌ها همینه.»



آزادی دو خبرنگار با قرار وثیقه و واکنش‌های کاربران فضای مجازی

خبر آزاد شدن الهه محمدی و نیلوفر حامدی، دو خبرنگاری که به جرم همکاری با دولت متخاصم آمریکا، اجتماع و تبانی برای ارتکاب جرم بر ضد امنیت کشور و فعالیت تبلیغی علیه نظام جمهوری اسلامی، توسط دادگاه انقلاب تهران به حبس محکوم شده بودند، در فضای مجازی بازتاب بسیاری داشت. دادگاه تجدید نظر استان تهران روز گذشته با تبدیل قرار حامدی و محمدی به ۱۰ میلیارد تومان وثیقه برای هر نفر موافقت کرد و در پی این اتفاق آن‌ها پس از ۱۷ ماه از حبس آزاد شدند. این میان برخی کاربران با استقبال از این اقدام قوه قضائیه ابراز امیدواری کردند که رافت اسلامی بیش از پیش شامل حال این دو نفر شود. کاربرانی هم بودند که ضمن انتقاد از این عمل، آزاد کردن این دو خبرنگار را به نوعی عقب‌نشینی توسط قوه قضائیه تعبیر کردند. این نظر منتقدان جدی خود را هم داشت. به طور مثال کاربری با اشاره به این نظرات مخالف، نوشت: «من نمی‌فهمم چرا بعضی‌ها اینجوری برخورد می‌کنن. به جای این‌که این قانون‌مداری قوه قضاییه رو به‌عنوان نماد اجرای حقوق بشر و دست‌آورد حقوق بشری به دنیا معرفی کنن، شروع کردن به زدن این ماجرا و زیر سوال بردن اون. این‌ها طبق قانون با قرار وثیقه آزادی موقت گرفتن و موقعی که حکم‌شون بیاد باید برگردن زندان. بابت تضمین هم ۱۰ میلیارد تومان وثیقه گذاشتن. بالاخره ما از اجرای قانون باید خوشحال باشیم یا ناراحت؟!» یک کاربر هم با مدنظر قرار دادن برخی جوسازی‌های برای تحت فشار قرار دادن قوه قضائیه در پستی توئیتری آورد: «نیلوفر حامدی و الهه محمدی با قید وثیقه و صرفاً تا زمان صدور رای دادگاه تجدید نظر آزاد شده‌اند. اما به نظرمی‌رسد برخی تعمد این خبر را ناقص اعلام می‌کنند، تا احتمالاً از یک طرف اتهامات آن‌ها را کلاً واهی جلوه دهند و از سوی دیگر باعث افزایش همه‌ها به قوه قضائیه (حتی از سوی دلسوزان واقعی) شوند!»

بازتاب انتشار عکس‌ها و فیلم مربوط به دکتر ولایتی در فضای مجازی



انتشار چند عکس و همچنین ویدئویی از اجوالات نه چندان مساعد دکتر علی اکبر ولایتی، مشهورترین وزیر خارجه ایران پس از پیروزی انقلاب اسلامی، واکنش‌های متفاوت کاربران فضای مجازی را در پی داشت. اغلب کاربران با اظهار تعجب و همچنین نگرانی از وضعیت سلامتی دکتر ولایتی، برای او آرزوی صحت و سلامت کردند. در همین رابطه کاربری نوشت: «زیونم بند اومده واقعاً. تا همین چند وقت پیش که حالش خوب بود. چی شدی هو؟ احتمالاً مرضی سختی پیش اومده. خدا همه مرضی‌ها رو شفا بده.» اما این میان بخش عمده‌ای از پست‌ها در فضای مجازی نیز به مسئولیت‌های نسبتاً پر شمار دکتر ولایتی اشاره داشتند و این حجم از فعالیت را با وجود وضع جسمانی او در حال حاضر، غیر منطقی برشمردند. کاربری با اشاره به این موضوع در پستی توئیتری آورد: «به پست‌ها و مناصب زیاد آقای ولایتی انتقادات زیادی وارد شده و می‌شه و برخی هم شاید درست باشه. البته الان وقت کنایه زدن و جزوندن نیست. مشخصه که ایشان الان توانایی لازم برای هندل کردن این همه مسئولیت رنداره. بزرگترها هم البته به این امر واقفن و لازم به گفتن امثال ما نیست. حفظ حرمت دکتر ولایتی هم البته واجبه.» کاربری هم با ردیف کردن مناصب ولایتی از قبیل عضویت مجمع تشخیص مصلحت نظام، ریاست هیئت مؤسس و هیئت‌امانی دانشگاه آزاد اسلامی، استادی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، و... نوشت: «بله، داشتن این همه پست برای یک نفر صحیح نیست. ولی آقای ولایتی درگیر یک بیماری جدی است و نیاز به نقد و بسط نیست. بی‌اخلاقی نکنیم.» یک کاربر هم با برشمردن خدمات دکتر ولایتی به نظام و انقلاب، در توییت خود اینطور آورد: «همه ما بالاخره روزی پیر خواهیم شد. دکتر ولایتی با تمام انتقاداتی که بر او وارد می‌شود آدم معتدلی بود که با لبخند دیپلماتیک، قطع‌نامه ۵۹۸ یعنی پایان جنگ تحمیلی را به ما رساند.»